

בליעת איסורים בחום כלי ראשון, שני ושלישי

בשיעורים הקרובים נעסוק בבליעה באיסורים ע"י חום (כלי ראשון שני ושלישי, עירוני, גוש, יד סולדת ואינה בו וכו'). בשיעור הקרוב נעסוק בבישול ובליעה ע"י כלי שני ועירוני מכלי ראשון.

מדוע ישנה אבחנה בין בישול להבלעה? בישול ענינו הכנת מאכל, ואילו בליעה משמעותה העברת טעמים. ישנן הלכות שתלויות בבישול - כמו איסור בישול בשבת, או בשר וחלב שמדאורייתא אסורים רק כשנתבשלו יחד. לעומת זאת, לענין במאכלות אסורות אנחנו עוסקים בטעם האיסור המורגש במאכל הכשר. מבחינה מציאותית, ברור שישנם מקרים שמעבירים טעם אך אינם מבשלים - כמו מליחה או כבישה, והשאלה בה נדון היא האם קיימת העברת טעמים ע"י חום שאינה מלווה בבישול.

❖ בישול בכלי ראשון כשאינו על האש לעומת כלי שני

(א) משנה שבת מב ע"א-ב

משנה. האילפס והקדירה שהעבירן מרותחין - לא יתן לתוכן תבלין נרש"י: משתחשך, דכלי ראשון כל זמן שרותח מבשל, אבל נותן הוא לתוך הקערה או לתוך התמחוי נרש"י: דכלי שני אינו מבשל.

(ב) שבת מ ע"ב

אמר רבי יצחק בר אבדימי: פעם אחת נכנסתי אחר רבי לבית המרחץ ובקשתי להניח לו פך של שמן באמבטי, ואמר לי: טול בכלי שני ותן. שמע מינה תלת, שמע מינה: שמן יש בו משום בשול, ושמע מינה: כלי שני אינו מבשל, ושמע מינה: הפשרו זהו בשולו.

(ג) ירושלמי שבת פ"ג הל' ד

הכל מודין בכלי שני שהוא מותר. מה בין כלי ראשון מה בין כלי שני?
אמר רבי יוסי כאן היד שולטת [=לא סולדת/נכוית] וכאן אין היד שולטת [=סולדת/נכוית].
אמר רבי יונה כאן וכאן אין היד שולטת, אלא עשו הרחק לכלי ראשון ולא עשו הרחק לכלי שני.

(ד) תוס' מ ע"ב ד"ה ושמע מינה

ושמע מינה כלי שני אינו מבשל - תימה מאי שנא כלי שני מכלי ראשון דאי יד סולדת אפי' כלי שני נמי ואי אין יד סולדת אפילו כלי ראשון נמי אינו מבשל ויש לומר לפי שכלי ראשון מתוך שעמד על האור דופנותיו חמין ומחזיק חומו זמן מרובה ולכך נתנו בו שיעור דכל זמן שהיד סולדת בו אסור אבל כלי שני אף על גב דיד סולדת בו מותר שאין דופנותיו חמין והולך ומתקרר.

מדוע לא יכלו התוס' לקבל את הסברו של רבינו יונה המופיע בירושלמי? נראה שבין הבבלי לירושלמי מח' האם המבשל בתולדות האור בשבת חייב חטאת: לדעת הירושלמי אפילו המבשל בכלי ראשון אינו חייב אם אינו על האש, ואילו לדעת הבבלי רואים שבתולדות האור חייב חטאת, כדלהלן.

(ה) שבת לח ע"ב-לט ע"א

משנה. אין נותנין ביצה בצד המיחם בשביל שתתגלגל ולא יפקיענה בסודרין, ורבי יוסי מתיר...
גמרא. איבעיא להו: גלגל מאי? - אמר רב יוסף: גלגל - חייב חטאת.
אמר מר בריה דרבינא: אף אגן נמי תנינא: כל שבא בחמין מלפני השבת - שורין אותו בחמין
בשבת, וכל שלא בא בחמין מלפני השבת - מדיחין אותו בחמין בשבת, חוץ מן המליח ישן וקולייס
האיספנין שהדחתן זו היא גמר מלאכתן. - שמע מינה [רש"י: מדקרי ליה גמר מלאכתו - שמע מינה זהו
בישולו, וחייב].

(ו) מאירי שם

אמר המאירי... אין נותנין ביצה בצד המיחם, ר"ל הוא סיר של נחושת שהיא על האש או שהוסרה
משם ועדיין היא חמה ביותר, ואמר שאין נותנין ביצה בצדה כדי שתתגלגל מחומה. ופירשו בגמ'
שאם עשה כן ונתקיימה מחשבתו ר"ל שנתגלגלה חייב, שהמבשל בתולדת האור כמבשל באור
עצמו. ואמר אח"כ ולא יפקיענה בסודרין ר"ל שלא יכרכנה בסודר שהוחם בחמה כדי שתתגלגל
מחומה של סודר, ואע"פ שתולדות חמה אינן כתולדות האור ליקרא בישול, גזרו עליהן משום
תולדות האור. ובזו מ"מ בדיעבד פטור. ור' יוסי מתיר לכתחילה, שאינו גוזר תולדות חמה אטו
תולדות האור. ואין הלכה כמותו אלא כתנא קמא. ומ"מ בהוחם ע"י האור חייב כנתניה בצד
המיחם...

❖ בישול קלי הבישול בכלי שני, וכשכלי שני רותח

האם הקביעה ש'כלי שני אינו מבשל' היא קביעה מציאותית או הלכתית? אם זו קביעה
מציאותית, אז לא יהיו לה יוצאים מן הכלל. לעומת זאת, אם זו קביעה מציאותית, הרי
שבמקרים בהם נדרש בישול מועט ביותר, או כשהכלי השני חם ביותר - עדיין יתרחש
בישול.

(ז) תוס' שבת לט ע"א ד"ה כל שבא

כל שבא בחמין מלפני השבת - פירוש שנתבשל לגמרי כדמפרש לקמן בפרק חבית (דף קמה:) כגון
תרנגולת דרבי אבא שורין אותו בחמין אפילו בכלי ראשון.
וכל שלא בא כו' מדיחין אותו לפירוש רשב"א דמפרש דעירווי ככלי שני אתי שפיר הכא דאין שורין
אותו בכלי ראשון אבל מדיחין אותו מכלי ראשון דרך עירווי.
אבל לפר"ת דמפרש דעירווי הוי ככלי ראשון ע"כ מדיחין אותו מכלי שני קאמר וא"כ מאי איריא
מדיחין אפילו שורין נמי! ואומר ר"י... א"נ ה"ה שורין אותו כיון דאיירי בכלי שני והא דנקט
מדיחין לאשמעינן דאפילו הדחה הויא גמר מלאכה במליח הישן וקולייס האיספנין.

(ח) רמב"ם ה"ל מעשר ג, טו

השמן משירד לעוקה אע"פ שירד נוטל מן העקל ומן הממל ומבין הפסין ונותן לקערה קטנה
ולתמחוי לתוך התבשיל אעפ"י שהוא חם מפני שאינו מתבשל בכלי שני, ואם היה חם ביותר כדי
שיכוה את היד לא יתן לתוכו מפני שהוא מתבשל.

(ט) רדב"ז שם

איכא למידק דמשמע מדבריו דאפילו כלי שני מבשל ואנן קי"ל בכל דוכתא דכלי שני אינו מבשל...
עוד יש לתרץ דאע"ג דבעלמא בישול כלי שני לא חשיב בישול לענין קביעת מעשר הוקבע כיון שע"י
בישול זה הוא מכשירו לאכילה נגמרה מלאכתו...

(י) חזון איש אורח חיים סי' נב ס"ק יח-כ

אפי' יד נכוית כיון דלא הזכירו זה הפוסקים הרי"ף והר"מ והרא"ש
ועו"ש"ק, והסמ"ג לא חסר אלא פת.

ולענין כלי שלישי, במקום שכלי שני חסור כגון צפת, או צללים
לדעת האחרונים המחמירין, כתב צמ"צ שהפמ"ג מלמד
להקל. ולא מנינו מקור לחלק בין שני לשלישי, ואם דברים מתבטלים
בשני מתבטלים בשלישי ואין הדבר הלוי אלא בהם המים שיהיו
חמים שהי"ב, וכן להח"א המחמיר ביד נכוית אף בכלי שלישי
חסור, ומיהו כיון שאינו אלא חומרא, צמח שנהגו נהגו, ועל הרוב
אין כלי שלישי י"ם לכן הקילו.

יח) בשו"ע סי' ש"ח ס"ה מבוחר פלוגתא הסמ"ג והטור בלינת
פה בכלי שני שהי"ם, דעת הסמ"ג דחסור דה"ל מבוחר
בגמ' מ"ב ז' לחד לישנא דמלח מתבטל אף בכלי שני, ושנתיבין דאין
כלי ראשון תנאי צטיק מלאכת הבישול רק שכן הוא המליצות ברוב
הדברים שאין מתבטלין בכלי שני, אבל דבר רק שגוה להתבטל ומתבטל
בכלי שני יש בו משום בישול אף בכ"ש, וגם הטור מודה צטיק הדבר
וכל זה במים שהי"ם, אבל אם המים רותמים ביותר שיד אדם נכוית
יש בישול בכ"ש בכל דבר וכמ"כ צמ"צ סקמ"ח צ"ש הח"א,
והוא מדברי הר"מ פ"ג מה' מעשר הט"ו ופי' כן דברי היר"ו וכמ"כ
בחזו"א מעשרות סי' ד' סק"ח, ומיהו כתבנו שם דגמ' דידן פליגא,
ומי"מ קשה להקל באיסור שבת, ולפי"ז נפל צבירא יותר כלי שני,
דקשה לשער בין י"ם לנכוית, וצ"ל"ה נוכחין להחמיר בכ"ש זי"ם
ע"פ דברי הרמ"א והאחרונים ופמ"ג לעיל, וגם משום מוחזו כמבטל
כמ"כ המ"א סקט"ו, ומיהו מטיק דין נראה דאין איסור בכלי שני

❖ האם עירו מכלי ראשון מבשל? האם הוא מבליע ומפליט?

(יא) פסחים עו ע"א

גמרא. איתמר: חס לתוך חס - דברי הכל - אסור [רש"י: דבלע היתר מאיסור]. צונן לתוך צונן - דברי
הכל מותר. חס לתוך צונן, וצונן לתוך חס; רב אמר: עילאה גבר [רש"י: העליון נוצח, הלכך: חס לתוך
צונן - אסור, שהעליון מחממו לתחתון והרי שניהן חמין ובלעי מהדדי, וצונן לתוך חס מותר - שהעליון מצננו לתחתון,
ולא בלעי], ושמואל אמר: תתאה גבר [רש"י: הלכך חס לתוך צונן מותר וצונן לתוך חס אסור, ואף על גב
דהילכתא כרב באיסורי - בהא הילכתא כשמואל, דהא תניא תרתי מתניתין כוותיה כדלקמן]...
תניא כוותיה דשמואל: חס לתוך חס - אסור, וכן צונן שנתן לתוך חס - אסור. חס לתוך צונן וצונן
לתוך צונן - מדיח. חס לתוך צונן מדיח. כיון דחס הוא, אדמיקר ליה אי אפשר דלא בלע פורתא
[רש"י: קודם שיצטנן בלע כל דהו], קליפה מיהא ניבעי! אלא אימא: חס לתוך צונן - קולף, צונן לתוך
צונן - מדיח.

האם מהגמרא בפסחים ניתן ללמוד שעירו מבשל כדי קליפה? האם אפשר ללמוד ממנה
כמה עירו מבליע?

(יב) זבחים צה ע"ב

מתני'. אחד שבישל בו ואחד שעירה לתוכה רותח, אחד קדשי הקדשים ואחד קדשים קלים -
טעונין מריקה ושטיפה; ר"ש אומר: קדשים קלים אין טעונין מריקה ושטיפה.

גמי. ת"ר +ויקרא + אשר תבושל בו - אין לי אלא שבישל בו, עירה לתוכו רותח מנין? ת"ל: ואשר תבושל בו ישבר [רש"י: מדסמך ישבר אצל בו ולא כתב אם בכלי חרס תבושל ישבר למידרש אם נבלע בו מ"מ ישבר].

בעי רמי בר חמא: תלאו [רש"י: לשפוד של חטאת לצלותו] באויר תנור [רש"י: דנתבשל בו אבל לא נבלע בו כלום], מהו [רש"י: מי הוי צריך תנור שבירה או לא]? אבישול ובילוע הוא דקפיד רחמנא, או דילמא אבישול בלא בילוע? אמר רבא, ת"ש: אחד שבישל בו ואחד שעירה לתוכו רותח [רש"י: אלמא אחדא קפיד דהא עירה לתוכו בלוע איכא בישול ליכא]. בלוע בלא בישול לא קמיבעיא לן [רש"י: דכיון דהוי נותר והתורה העידה על כלי חרס שאינו יוצא מידי דופיו לעולם ובעי שבירה], כי קמיבעיא לן - בישול בלא בילוע, מאי?

האם מהגמרא בזבחים ניתן ללמוד אם עירוי מבשל או רק מבליע?

יג) ירושלמי שבת פ"ג הל' ה

מהו ליתן תבלין מלמטה ולערוות עליהן מלמעלה? רבי יונה אמר אסור ועירוי ככלי ראשון הוא. חייליה דרבי יונה מן הדא אחד שבישל בו אחד שעירה לתוכו רותח. אמר רבי יוסי תמן כלי חרס בולע, תבלין אינן מתבשלין. התיב רבי יוסי בי רבי בון: והתני אף בכלי נחושת כן - אית לך למימר כלי נחושת בולע? ... רבי יצחק בר גופתא בעא קומי רבי מנא: עשה כן בשבת חייב משום מבשל? עשה כן בבשר בחלב חייב משום מבשל? אמר ליה: כיי דמר רבי זעירא - ואי זהו חלוט ברור כל שהאור מהלך תחתיו, וכא איזהו תבשיל ברור כל שהאור מהלך תחתיו.

האם מהירושלמי אפשר ללמוד אם עירוי מבשל או רק מבליע? מהי הכרעת הירושלמי במח' האמוראים?

יד) תוס' שבת מב ע"ב ד"ה אבל נותן

אבל נותן הוא לתוך הקערה כו' - מהכא ליכא למידק דעירוי ככלי שני מדקתני לא יתן לתוכה תבלין ולא אשמעינן רבותא אפילו שלא יערה על הקערה שתבלין בתוכה, דאדרבה, דוק מסיפא דקתני אבל נותן הוא לתוך הקערה ולא קתני מערה על הקערה שתבלין בתוכה. ורבינו שמואל מביא ראייה דעירוי ככלי שני מהא דקיי"ל תתאה גבר. ולר"י נראה דעירוי ככלי ראשון. ומביא ראייה דבזבחים בפרק דם חטאת (דף צה: ושם) ת"ר: אשר תבושל בו, אין לי אלא שבישל בו, עירה לתוכו רותח מניין? תלמוד לומר [אשר תבושל] בו ישבר, אלמא דעירוי חשיב מבשל. ובירושלמי בפרק כירה בעי מהו ליתן תבלין מלמטה ולערוות עליהן מלמעלה, ר' יונה אמר אסור דעירוי ככלי ראשון. חיליה דר' יונה מן הדא: אחד שבישל בו ואחד שעירה לתוכו רותח. ודחי ר' יוסי: תמן כלי חרס בולע, תבלין אינו מתבשל. השיב רבי יוסי בר בון, והתניא מניין שבכלי נחשת כן תלמוד לומר ואם בכלי נחשת בשלה - אית לן למימר כלי נחשת בלע?! בתמיה - פי' עירוי אם אינו מבשל לא בלע, אלמא דמסיק דעירוי ככלי ראשון. ונראה דעירוי לא הוי ככלי ראשון ולא ככלי שני אלא מבשל כדי קליפה דהא קיי"ל כשמואל דאמר תתאה גבר, דתניא כוותיה בכיצד צולין (פסחים עו.), ומ"מ מבשל כדי קליפה, דאמר התם תניא כוותיה דשמואל חס לתוך צונן או צונן לתוך חס לתוך צונן אדמיקר ליה בלע

אלא אימא חס לתוך צונן קולף צונן לתוך צונן מדיח. וכן משמע בשילהי מסכת ע"ז (דף עו.), דאמר מר עוקבא זבן יורה מעכו"ס אהדר ליה גדנפא, ומסיק כבולעו כך פולטו, מה בולעו בניצוצות אף פולטו בניצוצות, ואי עירו ככלי ראשון מאי איריא משום דבלע בניצוצות, אפילו בלע בליעה גמורה פלט בניצוצות שהוא עירו! אלא ודאי לא מבשל אלא כדי קליפה. ואם עירו רותחים על התרנגולת צריכה קליפה. וכלי שתשמישו ע"י עירו כגון קערות, יכול להגעילן ע"י עירו דכבולעו כך פולטו, אבל כלי שנתבשל בו איסור לא סגי להגעילו על ידי עירו...

(טו) תוס' זבחים צה ע"ב-צו ע"א ד"ה עירה לתוכן

עירה לתוכו רותח מנין ת"ל אשר תבושל בו ישבר - מכאן מדקדק ר"ת דעירו ככלי ראשון מדחשיב כמבושל. ונראה דאדרבה קשה מכאן, דהא קרי ליה בסמוך בלוע בלא בישול! מיהו י"ל דחשיב ליה בלוע בלא בישול לפי שאינו מתבשל מחמת הכלי, דבכלי אחר נתבשל. ורבינו שמואל היה מדקדק דעירו ככלי שני... ור"ת אומר דאדרבה... ואע"ג דק"ל כוותיה דשמואל דאמר תתאה גבר מודה שמואל דמבשל כדי קליפה... ועוד מייתי ר"ת ראייה מהא דקאמר בפרק כל שעה (פסחים דף לז:): המעיסה ב"ש פוטרין וב"ה מחייבין, החליטה ב"ש מחייבין ובית הלל פוטרין, איזו היא המעיסה ואיזו היא החליטה? המעיסה קמח על גבי מוגלשין - פירוש מוגלשין מים רותחין. ופריך מ"ש המעיסה ומאי שנא החליטה? ומשני תברא מי ששנה זו לא שנה זו. אלמא מאן דפטר מחלה בקמח על גבי מוגלשין משום דלאו לחם הוא כיון שנילוש ברותחין פטר נמי במוגלשין ששפכן על גבי קמח, אע"פ ששפכו לכלי שני. אלמא עירו ככלי ראשון. מיהו קשה היכי פטר, הא אינו מבשל אלא כדי קליפה לשמואל דאמר תתאה גבר דק"ל כוותיה? וי"ל דמיירי כגון דליכא אלא כדי חיוב חלה מצומצם או מעט יותר, דבתר קליפה אין נשאר כשיעור חלה. ועוד מביא ר"ת ראייה... ומה שכתב בסדר של פסח המתחיל אדיר דר מתוחים 'הכנת קערות ומיליהם, בכלי שני שימושיהם, כשופכין מסיר בהן, כך שופכין רותחין עליהן' אומר ר"ת דליתיה, דכל כלים שבעולם מהניא שפיכת רותחין, דעירו ככלי ראשון. וקשה לרבינו שמואל, נהי דמהני עירו רותחין מכלי ראשון לתוך קערות ושאר כלים שדרך לערות בהן, היאך יועיל לאותן קערות וכלים שהוכנסו כולן לתוך כלי ראשון ומלואן [צ"ל ומלאין] איסורין מכל צד בכל עובי הכלי, לענין שיוכל לחזור ולהכניסן בתוך אילפס וקדירה מרותחין של היתר, כיון דקיימא לן כשמואל דאמר תתאה גבר ואינו מבשל אלא כדי קליפה!

ואם היינו מפרשים דעירו ככלי ראשון לגמרי ומבשל יותר מכדי קליפה, ומאי דאמר שמואל דאינו מבשל אלא בכדי קליפה, זה דוקא בשני דברים יבשים שנוגעין זה בזה, ואפילו בדבר לח כגון נטף מרוטבו על הסולת שאותו רוטב אינו כמו עירו שהרי נפסקה, אבל עירו שאין כח הכלי ראשון נפסק מבשל לגמרי - לפי זה יתיישב מה שאומר ר"ת דשופכין רותחין עליהן הוא הכשר גמור אפילו לקערות שנותנן בתוך הסיר והאילפס, ולא תקשי נמי מה שפירשתי לעיל דמוגלשין על גבי קמח היכי פטר מחלה והלא אינו מבשל אלא כדי קליפה, דאיכא למימר דמבשל לגמרי כדפירשתי.

מיהו ר"ת לא היה סובר כן, מדאיצטריך ליה למימר דעירו אינו מבשל אלא כדי קליפה משום קושיא דתתאה גבר...

כמה בליעה מתרחשת בכלי שני לדעת רשב"ם ור"ת? כמה מתרחשת בעירו? האם יש לחלק בין עירו לעירו?

(טז) הגהות אשר"י ע"ז פ"ה סי' לא

ואור"ת דעירו שמערה מכלי ראשון חשיב כלי ראשון ויוכל להגעיל כלים ע"י עירו. ואם עירו מכלי ראשון על התרנגולת ומלגוה אסורה, דהא דקי"ל תתאה גבר היינו בשני דברים יבשים כשהן נוגעים זה בזה או אפי' דבר לח כגון נטף מרוטבו על החרס שאותו עירו ראשון אין נוגע כל שעה ברותחין שהן בכלי ראשון, אבל עירו שאין כח כלי הראשון נפסק מבשל לגמרי. אבל רשב"ם אומר דעירו לא הוי אלא כלי שני.

ותרנגולת שנמלגו יחד בכ"ש ממש ונמצאת אחת מהן טריפה אור"י שמעשים בכל יום שמתירים כל האחרות שנמלגה עמה. ומפרש דכלי שני אין מבשל ואין מפליט ולא מבליע. ומייתי ראייה מירושלמי.

אבל ה"ר חיים אומר דלא פלט פחות מבית השחיטה למ"ד בית השחיטה רותח, דסכין ששחט בה בעי הגעלה, אלמא אע"ג דלא מבשל מ"מ מבליע. ולפי דבריו היו נאסרין כל הכלים שמולגין בהן את התרנגולת מחמת הדם שפלט מן התרנגולת ונבלע בכלי. מיהו שאר תרנגולות לא היו נאסרין אף על פי שבולעות דם שנפלט מאחרות שסוף יוצא ע"י מליחה.

ואין נראה לר"י אלא הכל הוא מותר, ואפי' לא רחצו צואר התרנגולת ומלגו אותה כך מלוכלך בדם הכל מותר. ומה שנהגו לרחוץ, זהו לפי שרגילין להרתיח אותו מים על האש שנמלג בהן וחוזרים ומולגין בהן אחרת או שופכין אותם על הכלי להדיחו פרי"י מהרי"ח:

(יז) תורת הבית לרשב"א בית ד שער א

(1) באי זה חס אנו חוששין לפליטת האיסור ולבליעת ההיתר ממנו: יש מן החכמים הראשונים ז"ל שאמרו שאינו ראוי להפליט ולהבליע אלא כלי ראשון, דכלי שני אינו מבשל, וכן עירו דכלי ראשון ככלי שני הוא ולא ככלי ראשון, וכל שאינו מבשל אינו מפליט ואינו מבליע, וכמו שנראה מסוגיא ירושלמית שבפרק כירה ובפ"ק דמעשרות, והרי אנו כותבין אותו למטה.

ורש"י ז"ל ורבנו תם ז"ל סוברין דעירו דכלי ראשון מבשל ככלי ראשון.

(2) ומכל מקום בין כדברי אלו בין כדברי אלו אם איתא דכל שאינו מבשל אינו מפליט ומבליע, אם כן היתר שנפל לתוך איסור שבכלי שני אינו בולע ובהדחה בעלמא סגי ליה ואפילו שניהם חמין, כיון שלא נגעו זה בזה אלא בכלי שני. וכן אם עירה איסור רותח מכלי שני לכלי של היתר אינו בולע ואינו צריך הגעלה.

(3) ואלו דברים שאין הדעת סובלן ואין פשטן של סוגיות שבגמרא מסכים עמהם, שהרי בשוחט בסכין של נכרים נחלקו בפרק קמא דחולין רב ורבב"ח, רב אמר קולף ורבה אמר מדיח, ואמרינן דטעמא דרב משום דקסבר בית השחיטה רותח. וכן ללישנא אחרינא אמרינן דלכולי עלמא בית השחיטה רותח ולפיכך לרב קולף ורבב"ח דאמר מדיח משום דקסבר דאידי דטרידי סימנין לאפוקי דמא לא בלעי. - ובודאי חס בית השחיטה מועט אפילו מרותח שבכלי שני ואפילו הכי מבליע...

(4) ועוד דאמר אממר משמיה דרבא לא ליסחוף איניש כפלי עילוי בשרא, דדאיב תרבא ובלע בשרא [דף ב עמוד א]. ומדקאמר דייב ובלע משמע ודאי לכאורה דבולעין הן ממש וצריך קליפה לכל הפחות. וכן נראה מדברי רש"י ז"ל וכמו שכתבתי בניקור חלב. אלמא אפילו חס מועט כחם חלב הכסלים בשעה שנחתכו מן הבהמה סמוך לשחיטתה יש כח להפליט ולהבליע.

(5) ועוד שאם אתה אומר כן הלוקח כלי תשמיש מן הנכרים כלים שדרך להשתמש בהן בשני אינן צריכין הגעלה כלל, וכלים שנשתמש בהן בכלי שני בחמץ אין צריכין הגעלה בפסח.
(6) אלא ודאי כל שיש בו חס אפילו כחס בית השחיטה מפליט ומבליע. ואעפ"י שאין כלי שני מבשל ולא אפילו עירו דכלי ראשון מכל מקום מבליעין הן. וגם כן ראיתי דעת הרמב"ן ז"ל.
(7) והביא ראיה מקערה שמלח בה בשר שאסרוה כדאיתא התם בפרק כל הבשר משום דמליח הרי הוא כרותח ואעפ"י שאין במלח משום מבשל לגבי שבת ואפילו בדקא בעי ליה לאורחא כדאיתא בפרק כלל גדול.
(8) ומה שאמר בירושלמי שבפרק כירה... דמשמע מתוך סוגיא ירושלמית זאת דכל שאינו מבשל אינו מבליע שהרי השוה אותן שם. כבר פירשה יפה הרמב"ן ז"ל, דלא דנו בירושלמי מבשל מבולע אלא מפני שעשה הכתוב עירו ככלי ראשון ובעי הגעלה ומריקה ושטיפה אלמא בלע טובא, הילכך לגבי שבת אסור לכתחילה בתבלין, דאלו כלי שני בהגעלה דכלי שני סגי ליה ולא מצינו לו מריקה ושטיפה. אלו דברי הרב ז"ל ויפה כיון. ומפירושו גם כן אנו למדין דאפילו כלי נחשת שעירו לתוכו בין מכלי ראשון בין מכלי שני בולע הוא וצריך הגעלה, שלא אמרו שם בירושלמי שאינו בולע אלא בשהאור מהלך תחתיו אלא שלא להצריכו מריקה ושטיפה כמערה לתוכו חטאת רותח, אבל בולע הוא וצריך הגעלה. ושלא כדברי הרב בעל העיטור ז"ל שהכשירה בלא כלום ואין דבריו נכונים בזה כלל.

יח) שו"ע ורמ"א סי' סח סעיפים י-יא

(י) אין מולגין גדיים וטלאים ועופות בכלי ראשון אלא אם כן ניקר את החלב ומלחם. וכן לא יערה עליהם מכלי ראשון. ואם עירה, די בקליפת העור. ואם ראש העוף למעלה כשמערה עליו, אין צריך קליפה. הגה: ולא מקרי עירו אלא כשלא פסק הקלוח מכלי הראשון כשנגע למטה, אבל אם פסק כבר לא מקרי עירו, ואינו אוסר (ר"ן ושאר פוסקים וע"ל סימן ק"ה סק"ד).
(יא) אפילו בכלי שני, יש אומרים שלא ימלוג; ואם מלג, מותר. הגה: דקיימא לן כלי שני אינו מבשל, ואפילו היד סולדת בו (מרדכי פרק השוכר) ובדיעבד שרי, אבל לכתחלה אסור (הגהות ש"י שער י"ד) ולכן נהגו באלו המדינות שלא למלוג שום דבר רק אחר מליחה מיהו לכבוד אורחים או צורך שבת, מותר להניח בכלי שני, אפילו לכתחלה, חתיכה מלאה קרח וכפור כדי למהר מליחתו. וטוב ליזהר לכתחלה שלא להניחו רק במים שאין היד סולדת בהם. ואין חילוק בין כלי חרס או כלי נחשת או שאר כלים, לענין כלי שני. (כן משמע לו מדברי הפוסקים).

כאיזו שיטה פסקו שו"ע ורמ"א?